

Projekt

z dnia 15 stycznia 2021 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY CZERWONAK**

z dnia ..... 2021 r.

w sprawie Koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Koncepcję transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwonak.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Gminy Czerwonak
z dnia ..... 2021 r.

Koncepcja transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak

Czerwonak' 2021

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

Spis treści:

	Str.
Wstęp	3
I. Dokumenty strategiczne i programy rozwoju Gminy Czerwonak, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością	4
1. Dokumenty o charakterze lokalnym	4
2. Dokumenty o charakterze regionalnym i krajowym	6
II. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej	9
1. Informacje o realizowanych na terenie gminy usługach skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	9
2. Obsługa bezrobotnych mieszkańców Gminy Czerwonak przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu	10
3. Diagnoza społeczna opracowana na podstawie dostępnych i posiadanych przez gminę danych statystycznych i demograficznych dotyczących osób mieszkających na terenie Gminy Czerwonak, które mają zostać objęte projektem grantowym	10
4. Rodzaj i jakość transportu publicznego i niepublicznego na terenie Gminy Czerwonak	12
5. Wielorodzinne budynki mieszkalne	15
III. Działania prowadzone przez Gminę Czerwonak oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców gminy z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu	15
1. Wykaz działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności realizowanych na terenie Gminy Czerwonak	15
IV. Funkcjonujące rozwiązania transportowe realizowane przez Gminę Czerwonak skierowane do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	22
1. Sieć transportowa na terenie Gminy Czerwonak	22
2. Dotychczasowy transport osób z niepełnosprawnością na terenie Gminy Czerwonak	23
V. Sposób organizacji usług transportowych door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	24
VI. Powiązanie proponowanego sposobu organizacji usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i planowanymi działaniami Gminy Czerwonak mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności	30

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

Wstęp

Niniejsza koncepcja została opracowana przez Gminę Czerwonak na potrzeby konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego ogłoszonego w ramach projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020 Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Czerwonak, poprzez eliminowanie barier transportowych, dzięki czemu będą w stanie samodzielnie (lub z niewielkim udziałem i pomocą osób trzecich) podejmować i rozwijać swoją aktywność w życiu publicznym, społecznym i zawodowym.

Gmina Czerwonak wchodzi w skład powiatu poznańskiego, położona jest na terenie Niziny Wielkopolskiej w województwie wielkopolskim. Granice przestrzenne gminy wyznacza od zachodu Warta, a od wschodu zalesione tereny Puszczy Zielonki. Od strony północnej graniczy z Gminą Murowana Goślina, a od południa z miastem Poznań. Na sieć osadniczą gminy składa się 17 miejscowości: Annowo, Bolechowo, Bolechowo-Osiedle, Bolechówko, Czerwonak, Dębogóra, Kicin, Kliny, Kozięgłowy, Ludwikowo, Mielno, Miękowo, Owińska, Potasze, Promnice, Szlachęcin i Trzaskowo. Powierzchnia gminy wynosi 82,2 km². Gminę zamieszkuje blisko 27 tysięcy mieszkańców. Obecnie budownictwo mieszkaniowe dynamicznie rozwija się w rejonie miejscowości Kozięgłowy, gdzie mieszka blisko połowa mieszkańców gminy, drugą miejscowością o wysokim stopniu zaludnienia jest Czerwonak – siedziba władz samorządowych. Gmina Czerwonak ze względu na swoją lokalizację, stała się częścią aglomeracji poznańskiej pełniąc funkcję zaplecza mieszkaniowego stolicy Wielkopolski. Gmina posiada wysoki stopień zwodociągowania (99%), skanalizowania oraz zgazyfikowania. Dobrze rozwinięta infrastruktura oraz atrakcyjne położenie w pobliżu stolicy aglomeracji czyni gminę atrakcyjną dla potencjalnych inwestorów i nowych mieszkańców.

Problemy osób z niepełnosprawnością, starszych i wykluczonych od lat są jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Biorąc pod uwagę zakres zjawiska, niezaprzeczalnym staje się konieczność podejmowania przez samorząd różnorodnych działań i wysiłków, zmierzających do rehabilitacji tych osób oraz wyeliminowania barier ograniczających bądź utrudniających ich funkcjonowanie w społeczeństwie.

Prowadzenie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnością i starszych jest niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności Gminy Czerwonak. Wszelkie przedsięwzięcia służące aktywizacji zawodowej i społecznej oraz przestrzeganie praw tych osób są nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków ich życia. Osiągnąć to można m.in. przez tworzenie warunków do integracji osób z niepełnosprawnością i wykluczonych z najbliższym otoczeniem, przeciwdziałanie izolacji rodzin posiadających osobę z niepełnosprawnością, zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego, rehabilitację oraz umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Realizacja usług indywidualnego transportu door-to-door na terenie Gminy Czerwonak przyczyni się do zniwelowania poziomu wykluczenia społecznego i komunikacyjnego osób uprawnionych.

I. Dokumenty strategiczne i programy rozwoju Gminy Czerwonak, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością.

1. DOKUMENTY O CHARAKTERZE LOKALNYM.

1) STRATEGIA ROZWOJU GMINY CZERWONAK NA LATA 2012-2020.

Podmiot przyjmujący dokument: Rada Gminy Czerwonak. Data przyjęcia: 19.01.2012 rok.
Okres obowiązywania: lata 2012-2020.

Cele dokumentu: 1.5.1. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej, w tym rehabilitacji i opieki. 1.5.2. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. 1.6.1. Poszerzenie i podnoszenie poziomu świadczonych usług dla osób starszych. 1.6.2. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów zamieszkujących gminę Czerwonak. 1.7.1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wszystkich form wykluczenia społecznego.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny/opiekunowie faktyczni.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: realizacja programów profilaktycznych zapobiegających powstawaniu niepełnosprawności oraz zwiększenie dostępu do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych m.in. poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, w tym wspieranie wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością; zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier; rozwijanie systemu pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania oraz zwiększenie dostępności tych osób do mieszkań chronionych, w tym utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych; działania w kierunku rozwijania i upowszechniania działań klubu seniora i systematyczna współpraca z Domami Pomocy Społecznej i Zakładami Opieki Zdrowotnej w gminach sąsiadujących oraz promowanie wartości uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, a także budowa (uruchomienie) Dziennego Domu Pobytu, „Ośrodka Wsparcia”; dążenie do zwiększenia zakresu usług dla osób wykluczonych społecznie w celu ich reintegracji społecznej i zawodowej, pomoc finansowa i materialna oraz wsparcie i aktywizacja poprzez m.in. tworzenie i rozwijanie działań Klubu Integracji Społecznej oraz wspieranie idei sektora ekonomii społecznej.

2) GMINNY PROGRAM WSPARCIA DOROSŁYCH OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ ORAZ ICH RODZIN W GMINIE CZERWONAK NA LATA 2020-2024.

Podmiot przyjmujący dokument: Rada Gminy Czerwonak. Data przyjęcia: 25.06.2020 rok.
Okres obowiązywania: lata 2020-2024.

Cele dokumentu: Cel szczegółowy nr 1. Tworzenie systemu umożliwiającego przywrócenie osób z niepełnosprawnością społeczeństwu, wytworzenie poczucia aktywnego uczestnictwa w życiu

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

rodzinnym i społecznym oraz udzielanie niezbędnego wsparcia członkom ich rodzin. Cel szczegółowy nr 2. Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się. Cel szczegółowy nr 3. Zapewnienie aktywnego udziału w życiu społecznym.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby dorosłe z niepełnosprawnością oraz ich rodzice/opiekunowie.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: Transport osób z niepełnosprawnością; Integracja osób z niepełnosprawnością poprzez udział w wydarzeniach kulturalnych, społecznych, sportowych i rekreacyjnych.

3) PROGRAM WSPÓŁPRACY GMINY CZERWONAK NA 2020 ROK Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU I O WOLONTARIACIE.

Podmiot przyjmujący dokument: Rada Gminy Czerwonak. Data przyjęcia: 23.04.2020 rok. Okres obowiązywania: rok 2020.

Cele dokumentu: Budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców. Cele szczegółowe: 1) wspieranie rozwoju aktywności społeczności gminy i jej zaangażowania w proces definiowania i rozwiązywania problemów lokalnych; 2) poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców; 3) wsparcie dla organizacji pozarządowych służące ich rozwojowi i lepszemu przygotowaniu do współpracy z gminą w zakresie realizacji zadań publicznych oraz osiągnięciu ważnych celów społecznych; 4) otwarcie na innowacyjność, konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji zadań.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, osoby wykluczone, bądź zagrożone wykluczeniem społecznym.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: Obszar współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi obejmuje zadania własne gminy w sferach: 1) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej; 2) działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością; 3) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; 4) wypoczynku dzieci i młodzieży; 5) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; 6) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; 7) turystyki i krajoznawstwa.

4) STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE CZERWONAK NA LATA 2015-2020.

Podmiot przyjmujący dokument: Rada Gminy Czerwonak. Data przyjęcia: 15.01.2015 rok. Okres obowiązywania: lata 2015-2020.

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

Cele dokumentu: Zapewnienie mieszkańcom wysokiego poziomu i jakości życia oraz aktywne przeciwdziałanie marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu. III CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna i zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. I CEL SZCZEGÓŁOWY: Integracja zawodowa osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. II CEL SZCZEGÓŁOWY: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz starszych.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, osoby wykluczone, bądź zagrożone wykluczeniem społecznym.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: podejmowanie działań mających na celu pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów, poprzez wprowadzanie metod pracy socjalnej, w tym organizację społeczności lokalnej; integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, pobudzanie i wspieranie aktywności osób z niepełnosprawnością, starszych, bezrobotnych, uzależnionych, a także zapewnianie tym grupom dostępu do aktywnego uczestnictwa społecznego i kulturalnego w życiu społeczeństwa; zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych i niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi; wsparcie dla osób starszych i chorych poprzez pomoc w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup samopomocowych, np. kluby seniora; wspieranie działań sprzyjających solidarności międzypokoleniowej oraz tworzenie warunków do pobudzania aktywności osób starszych w społeczności lokalnej; stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.

2. DOKUMENTY O CHARAKTERZE REGIONALNYM I KRAJOWYM.

1) STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU.

Podmiot przyjmujący dokument: Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Data przyjęcia: 27.01.2020 rok. Okres obowiązywania: lata 2020-2030.

Cele dokumentu: Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia. Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy. Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom. Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu. Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy; poprawa dostępu

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej; kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych, równościowych, innowacyjnych, w tym rozwój innowacji społecznych; wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury; rozwój przemysłu czasu wolnego; Rozwój transportu drogowego i ekomobilności.

2) STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU.

Podmiot przyjmujący dokument: Samorząd Województwa Wielkopolskiego.
Okres obowiązywania: lata 2010-2020.

Cele dokumentu: Priorytet I Cel 2. Wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa. Priorytet I Cel 4. Sport, rekreacja i wypoczynek czynnikami rozwoju osobniczego i bazą regeneracji zasobów ludzkich. Priorytet I Cel 5. Zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu. Priorytet I Cel 7. Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi. Priorytet I Cel 13. Stwarzanie ludziom starszym możliwości prowadzenia niezależnego życia w ich dotychczasowym środowisku społecznym. Priorytet I Cel 17. Usuwanie i/lub ograniczanie barier społecznych i architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób z ograniczeniem sprawności. Priorytet I Cel 18. Aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych. Priorytet I Cel 19. Rozwój infrastruktury i zasobów społecznych sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: seniorzy, osoby z niepełnosprawnością.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: inicjowanie, promocja, wspieranie działań służących poprawie funkcjonowania jednostek, grup społecznych, instytucji w obszarach decydujących o jakości życia (priorytet: obszary o gorszych parametrach rozwoju); promowanie aktywnego trybu życia mieszkańców województwa; inicjowanie, wspieranie programów kreujących animatorów, organizatorów aktywnego spędzania czasu wolnego; inicjowanie, wspieranie programów otwierających świadomość obywateli na problemy osób starszych i ludzi niepełnosprawnych oraz zagrożenia cywilizacyjne i zachowania prowadzące do utraty bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego, socjalnego; zwiększanie dostępności usług i instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach i zadaniach; uruchomienie programów służących wspieraniu orientacji i funkcjonowania osób starszych w systemie instytucjonalnym kraju, regionu, społeczności lokalnej i w miejscu zamieszkania; promowanie, wspieranie przedsięwzięć służących upowszechnianiu kultury wśród najstarszego pokolenia oraz różnorodnych form twórczości i ruchu artystycznego najstarszego pokolenia; promowanie, wspieranie programów sprzyjających pobudzaniu aktywności społecznej bezrobotnych osób z ograniczeniem sprawności w ramach wolontariatu i samopomocy; promowanie, wspieranie przedsięwzięć zwiększających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

3) WIELKOPOLSKI PROGRAM NA RZECZ OSÓB STARSZYCH DO 2020 ROKU.

Podmiot przyjmujący dokument: Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Data przyjęcia: 25.11.2013 roku. Okres obowiązywania: lata 2014-2020.

Cele dokumentu: Priorytet I Cel 1. Wzrost aktywności zawodowej seniorów. Priorytet I Cel 2. Zwiększenie zainteresowania seniorów oraz ich zaangażowania w kulturę. Priorytet III Cel 3. Zwiększenie dostępności oferty usprawniania dla seniorów. Priorytet IV Cel 2. Rozwój usług i produktów na rzecz osób starszych.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: seniorzy.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: zwiększenie zainteresowania seniorów oraz ich zaangażowania w kulturę; promowanie idei usprawniania; przeciwdziałanie dyskryminacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów.

4) PROGRAM WYRÓWNYWANIA SZANS OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I PRZECIWDZIAŁANIA ICH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ POMOCY W REALIZACJI ZADAŃ NA RZECZ ZATRUDNIANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM NA LATA 2014-2020.

Podmiot przyjmujący dokument: Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Data przyjęcia: 27.01.2014 rok. Okres obowiązywania: lata 2014-2020.

Cele dokumentu: Priorytet I Cel 1. Zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu kulturalnym. Priorytet I Cel 3. Zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji. Priorytet IV Cel 1. Zwiększenie dostępności infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami. Priorytet IV Cel 2. Upowszechnienie obecności osób z niepełnosprawnościami w różnych aspektach życia społecznego. Priorytet V Cel 1. Podniesienie kompetencji osób wspierających osoby z niepełnosprawnościami. Priorytet V Cel 2. Wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby z niepełnosprawnością, opiekunowie osób z niepełnosprawnościami.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: zwiększenie dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnością; zwiększenie dostępności obiektów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych dla osób z niepełnosprawnością; podnoszenie kwalifikacji kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnością; wspierania działań związanych z partycypacją społeczną osób z niepełnosprawnością.

5) RZĄDOWY PROGRAM DOSTĘPNOŚĆ PLUS.

Podmiot przyjmujący dokument: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Data przyjęcia: 07.2018 rok.
Okres obowiązywania: lata 2018-2025.

Cele dokumentu: Działanie 22. Poprawy mobilności osób starszych i osób z niepełnosprawnością.

Beneficjenci działań przewidzianych w dokumencie: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami.

Formy i metody działań określone w dokumencie związane z aktywizacją społeczno-zawodową i transportem mieszkańców: zapewnienie usługi transportu indywidualnego „door-to-door” dla osób o ograniczonej mobilności.

II. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej.

1. INFORMACJE O REALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY USŁUGACH SKIEROWANYCH DO OSÓB Z POTRZEBĄ WSPARCIA W MOBILNOŚCI.

Z perspektywy osób z niepełnosprawnością, długotrwale chorujących i starszych, do jednej z istotnych form pomocy, którą można uzyskać w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej należy pomoc w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Skierowana jest ona do osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z analizy przedziału lat 2014-2019 wynika, że na terenie Gminy Czerwonak wzrasta liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. W 2014 roku usługi opiekuńcze objęły 33 osoby, natomiast w 2019 roku skorzystało z nich 58 osób. W świetle sprawozdań z działalności z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwonaku wynika, że poza ubóstwem, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba należą do głównych powodów udzielania pomocy na terenie Gminy Czerwonak. Analizując trend w latach 2014-2019 można zauważyć, że zmniejsza się liczba rodzin, które otrzymują wsparcie z powodu niepełnosprawności (2014 rok: 181 rodzin, 2019 rok: 85 rodzin), na podobnym poziomie pozostaje natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu długotrwałej choroby (2014 rok: 260 rodzin, 2019 rok: 213 rodzin). Na podstawie danych GOPS obserwuje się wzrost niemal wszystkich świadczeń wypłacanych w Gminie Czerwonak z tytułu niepełnosprawności. Zmniejszeniu uległa jedynie liczba świadczeń w formie zasiłku dla opiekuna. Liczba świadczeń wypłaconych w Gminie Czerwonak: zasiłek pielęgnacyjny dla osoby powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności (2014 rok: 1471, 2019 rok: 1628), zasiłek pielęgnacyjny dla osoby powyżej 16 roku życia z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (2014 rok: 1484, 2019 rok: 1610), świadczenie

pielęgnacyjne (2014 rok: 699, 2019 rok: 1022), specjalny zasiłek dla opiekuna (2014 rok: 37, 2019 rok: 54), zasiłek dla opiekuna (2014 rok: 137, 2019 rok: 30). W 2019 roku do otrzymywania zasiłku pielęgnacyjnego z tytułu niepełnosprawności na terenie Gminy Czerwonak uprawnione były 423 osoby, do świadczenia pielęgnacyjnego 97 osób, natomiast 6 osób korzystało z zasiłku dla opiekuna oraz 6 osób z specjalnego zasiłku dla opiekuna. Biorąc powyższe dane GOPS Czerwonak pod uwagę zapotrzebowanie na wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych stale rośnie.

2. OBSŁUGA BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY CZERWONAK PRZEZ PRACOWNIKÓW POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W POZNANIU.

Obsługa odbywa się na zasadach określonych w porozumieniu z dnia 25.06.2014 roku, które zostało zawarte po zakończeniu realizacji projektu „Mobilny Urząd” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Poddziałanie 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie”. W roku 2019, osoby bezrobotne były obsługiwane przez przedstawicieli Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu 6 razy (co 2 miesiące w okresie od stycznia do listopada). Beneficjentami porozumienia są zarejestrowane osoby bezrobotne z terenu gminy Czerwonak w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu. W roku 2019 zostało przyjętych 76 osób bezrobotnych. Wg danych statystycznych PUP w Poznaniu, w 2019 roku zarejestrowanych było 137 bezrobotnych z gminy Czerwonak, tj. 77 kobiet i 60 mężczyzn (dane: wg stanu na grudzień 2019 rok). Celem nadrzędnym współpracy jest zwiększenie dostępności usług PUP w Poznaniu w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego na terenie gminy zamieszkania osób bezrobotnych (osoba bezrobotna kontaktuje się z urzędnikami PUP i doradcą zawodowym w miejscu na terenie gminy w której zamieszkuje bez konieczności ponoszenia kosztów dojazdu do Poznania). Pracownicy PUP w Poznaniu świadczyli usługi w pomieszczeniach udostępnionych przez GOPS w Czerwonaku. Projekt z zakresu pośrednictwa ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom zarejestrowanym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia w szczególności poprzez określenie predyspozycji zawodowych oraz udzielaniu porad zawodowych (udzielaniu informacji o możliwościach szkoleń i przekwalifikowania oraz prowadzeniu zajęć aktywizacyjnych).

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA OPRACOWANA NA PODSTAWIE DOSTĘPNYCH I POSIADANYCH PRZEZ GMINĘ DANYCH STATYSTYCZNYCH I DEMOGRAFICZNYCH DOTYCZĄCYCH OSÓB MIESZKAJĄCYCH NA TERENIE GMINY CZERWONAK, KTÓRE MAJĄ ZOSTAĆ OBJĘTE PROJEKTEM GRANTOWYM.

W 2019 roku Gminę Czerwonak zamieszkiwało 26 089 mieszkańców, w tym 13 528 kobiet i 12 561 mężczyzn. Kobiety stanowiły 51,85% mieszkańców gminy, natomiast mężczyźni 48,15%.

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

W 2019 roku najliczniejszą grupą w strukturze wiekowej mieszkańców gminy były osoby między 20 a 24 rokiem życia. Osoby w wieku 35-39 lat stanowiły drugą w kolejności grupę, a trzecią osoby między 40 a 44 rokiem życia. Kolejną liczną grupę stanowili mieszkańcy gminy w wieku między 60 a 64 rokiem życia. Osoby do 19 roku życia stanowiły nieco ponad jedną piątą ogółu mieszkańców (22,79%), podobnie jak osoby najstarsze mające 60 lat i więcej (22,34%). Na terenie Gminy Czerwonak zameldowane były 2 953 osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17), 19 238 osób w wieku produkcyjnym (18-59lat), 3 898 osób w wieku poprodukcyjnym (60+) – wg danych z Urzędu Gminy Czerwonak. W latach 2005-2019 liczba ludności wzrosła o 14,3%. W świetle danych z Powiatowego Rejestru Osób Niepełnosprawnych prowadzonego przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności, zawierającego dane statystyczne dotyczące mieszkańców powiatu poznańskiego posiadających prawne potwierdzenie swojej niepełnosprawności, w Gminie Czerwonak zameldowanych jest 1338 osób z niepełnosprawnością. Wskaźnik osób posiadających ważne orzeczenie o niepełnosprawności uplasował się na czwartej pozycji w skali powiatu poznańskiego i wyniósł 5,13%. Najwyższy wskaźnik osób z niepełnosprawnością odnotowano w Gminie Stęszew (5,54%), natomiast najniższy w Gminie Komorniki (2,87%). Średnia dla województwa wielkopolskiego to 4,31%. Na podstawie badań własnych na potrzeby Diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnością w Gminie Czerwonak określono następujące informacje charakteryzujące rodziny, w których funkcjonują osoby z niepełnosprawnością w Gminie Czerwonak:

profil rodzin - w przeważającej większości badanych gospodarstw domowych mieszka jedna osoba z niepełnosprawnością powyżej 18 r. ż. wraz z opiekunem (88%); w niemal co piątym gospodarstwie domowym mieszka więcej niż jedna osoba z niepełnosprawnością i są to również wyłącznie osoby powyżej 18 r. ż. (18%); w co drugim gospodarstwie domowym mieszka ponadto małżonek lub partner opiekuna (nie będący osobą z niepełnosprawnością) (53%); najczęściej gospodarstwa domowe składały się z trzech osób (35% wskazań);

wiek osób z niepełnosprawnością - 25-34 lata (30%); 35-44 lata (26%), 64 lat i więcej (20%), 55-64 lata (11%), 18-24 lata (9%), 45-54 lata (4%);

dzienna liczba godzin poświęconych przez rodzica/opiekuna na opiekę nad osobą z niepełnosprawnością: 24h (33%), do 4h (25%), 4-9h (22%), 10-14h (11%), 15-20h (9%);

konieczność ciągłej opieki przez rodzica lub opiekuna wobec niepełnosprawnego podopiecznego: 58% osób wymaga całkowitej pomocy w czynnościach dnia codziennego (osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji), 42% osób radzi sobie z pomocą drugiej osoby i jest częściowo samodzielna;

konieczność świadczenia stałej opieki nad członkiem rodziny z niepełnosprawnością: przeważająca większość badanych wskazała, że ich podopieczny wymaga stałej opieki (80%), jedynie 20% badanych wskazało, że taka opieka nie jest konieczna;

profil opiekuna: 80% to kobiety; prawie połowa opiekunów znajduje się w wieku 55-64 lata; co czwarta osoba badana miała powyżej 64 lata; wykształcenie: średnie (43%), zawodowe (28%), wyższe (19%), podstawowe (10%); aktywność zawodowa: emeryt/rencista (50%), bezrobotny (18%), pracownik (15%), świadczenie pielęgnacyjne lub opiekuńcze (12%), własne gospodarstwo rolne (5%);

źródło utrzymania rodzin: emerytura lub renta (44%), wynagrodzenie z pracy (32%), świadczenia z pomocy społecznej (17%);

średnie miesięczne dochody: 3001-4000 zł (22%), 2001-3000 zł (20%), do 2000 zł (8%);

źródła otrzymywanej pomocy finansowej: GOPS (84%), ZUS (34%), NGO (6%), PCPR(6%), NFZ (2%), rodzina (2%).

Na podstawie przeprowadzonej w okresie od września do grudnia 2019 roku diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnością w Gminie Czerwonak oraz na podstawie konsultacji z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwonaku i Urzędu Gminy Czerwonak oszacowano, że ok. 200 mieszkańców gminy wyraża potrzebę wsparcia w zakresie mobilności oraz że jedynie 60% z nich (120 osób) skorzysta z działań door-to-door oferowanych w ramach projektu.

4. RODZAJ I JAKOŚĆ TRANSPORTU PUBLICZNEGO I NIEPUBLICZNEGO NA TERENIE GMINY CZERWONAK.

Na terenie Gminy Czerwonak funkcjonuje jedynie transport publiczny, brak transportu niepublicznego (istnieje jedynie możliwość zamówienia usługi transportowej za pośrednictwem aplikacji UBER, brak postoiu taksówek – możliwość zamówienia jedynie taksówki z Poznania; z uwagi na wysoki koszt niewiele osób na terenie gminy korzysta z takiej formy usług transportowych). Komunikacja publiczna na terenie Gminy Czerwonak:

KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA Transport publiczny obsługiwany jest od 1991 roku przez Gminne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe TRANSKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Koziegłowych. Linie autobusowe komunikacji gminnej: 312 (Poznań Rondo Śródka – Promnice), 323 (Poznań Rondo Śródka – Tuczo), 341 (Poznań Rondo Śródka – Przebędowo), 342 (Poznań Rondo Śródka – Przebędowo), 396 (Koziegłowy – Potasze), 397 (Potasze – Promnice), 398 (Dębogóra – Koziegłowy), 392 (Owińska, Stacja – Potasze, Jodłowa), 394 (Koziegłowy, Piaskowa szkoła – Miękowo, Stokrotkowa), 388 (Dębogóra, Dąbrówki – Czerwonak, Stacja PKP przez Czerwonak Zdroje lub Koziegłowy, os. Leśne). Dodatkowo gminna Spółka wykonuje, jako podwykonawca, część linii przypisanych spółce MPK Poznań: 320 (Poznań Rondo Śródka – Koziegłowy), 321 (Poznań Rondo Śródka – Kicin), 348 (Poznań, os. Sobieskiego – Przebędowo). Spółka dysponuje taborem autobusowym liniowym: 2 autobusy 7-metrowe (dopasowane do napełnień na liniach 396, 397, 398), 3 autobusy 6-metrowe (dopasowane do napełnień na linii 392, 394, 388); 3 autobusy 10-metrowe (dopasowane do napełnień na liniach 323), 12 autobusów 12-metrowych (dopasowanych do napełnień na linii 312 i niektórych kursów 341, 342), 6 autobusów 18-metrowych (dopasowanych do napełnień

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

na liniach 341, 342) (dane: *Strategia Rozwoju Przedsiębiorstwa Wielobranżowego Transkom sp. z o.o. na lata 2020–2025*). Komunikacja autobusowa na terenie Gminy Czerwonak jest na bieżąco rozwijana, jednak nadal niewystarczająca – na terenie gminy są nadal miejscowości (Annowo, Ludwikowo, Dębogóra), które nie są skomunikowane z pozostałą częścią gminy, ponadto są również miejscowości (Miękowo, Bolechówko, Potasze, Annowo, Dębogóra, Ludwikowo), które nie posiadają bezpośredniego połączenia z Poznaniem, które jest kluczowe dla funkcjonowania mieszkańców gminy. Bezpośrednie połączenie z Poznaniem dla większości miejscowości znajduje się przy głównej drodze wojewódzkiej, która przebiega wzdłuż Gminy Czerwonak. Mieszkańcy miejscowości oddalonych od wyżej wymienionej drogi mają utrudniony dostęp do komunikacji z Poznaniem. Częstotliwość połączeń autobusowych również nie jest wystarczająca – zdecydowana większość linii autobusowych kursuje głównie w godzinach szczytu rannego i popołudniowego. Na terenie gminy na funkcjonuje PKS, ani żaden inny przewoźnik międzymiastowy.

Przystosowanie autobusów do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. W celu poprawy dostępu osób starszych i osób z niepełnosprawnością w koncepcji rozwoju komunikacji Gminy Czerwonak przewidziano zastosowanie taboru w 100% przystosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnością. Dlatego sukcesywnie wyłączane z ruchu są autobusy nieposiadające możliwości przewożenia osób z niepełnosprawnością. Dostęp osób starszych do komunikacji ułatwia tabor niskopodłogowy – w tej chwili większość autobusów posiada niską podłogę w całości lub przynajmniej w części. W inwestycjach taborowych przewidywane są zakupy jednostek niskopodłogowych. Dostęp do komunikacji publicznej dla wyżej wymienionych osób ograniczają bariery architektoniczne w infrastrukturze przystankowej, które są sukcesywnie w ramach inwestycji likwidowane, albowiem wszelkie projekty np. budowy chodników, budowy węzłów przesiadkowych muszą uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnością i starszych. Gminny przewoźnik planuje również zmiany tras linii komunikacyjnych, które ułatwią dotarcie osób starszych i niepełnosprawnych do Poradni Zdrowia w Koziegłowach i Czerwonaku, jak też do Centrum Wsparcia Seniorów w Owińskach.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA Przez obszar Gminy Czerwonak przebiega jednotorowa linia kolejowa ze stacjami kolejowymi w miejscowościach: Koziegłowy, Czerwonak, Owińska i Bolechowo. Dzięki tej trasie zapewnione jest połączenie kolejowe między miastami i gminami: Poznań, Czerwonak, Murowana Goślina, Skoki i Wągrowiec. Linię tą obsługują Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o. posiadające nowoczesne szynobusy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Z racji dużego zainteresowania tego rodzaju komunikacją jest ona bardzo oblegana i zatłoczona, szczególnie w szczycie porannym i popołudniowym (efekt niewystarczającego taboru kolejowego). Bezpośredni dostęp do komunikacji kolejowej mają jedynie mieszkańcy miejscowości zlokalizowanych wzdłuż drogi wojewódzkiej. Największa miejscowość w gminie, w której mieszka połowa jej mieszkańców nie ma bezpośredniego dostępu do przystanku kolejowego, może do niego dojść pieszo (ok. 2 km) albo dojechać autobusem.

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

Gmina Czerwonak znajduje się w powiecie poznańskim i graniczy z miastem Poznań, które jest centrum powiatu i miejscem, w którym zlokalizowana jest zdecydowana większość instytucji, tj. Powiatowy Urząd Pracy, ZUS, KRUS, Urząd Skarbowy, PCPR, Starostwo powiatowe, szpitale i przychodnie specjalistyczne, szkoły średnie i wyższe, kina, teatry, sklepy wielkopowierzchniowe, organizacje pozarządowe. Wszystkie wyżej wymienione instytucje są w większości zlokalizowane w centrum miasta stając się niedostępne komunikacją publiczną – autobusowa komunikacja gminna dojeżdża na obrzeża miasta Poznania generując konieczność przesiadek celem dostania się do centrum. Podróż komunikacją kolejową do Poznania generuje natomiast konieczność przemieszczania się po peronach, co jest dużym utrudnieniem dla osób starszych i posiadających niepełnosprawność. Podsumowując, dostęp do wyżej wymienionych instytucji na terenie Poznania dla mieszkańców Gminy Czerwonak jest utrudniony: trudny dojazd komunikacją publiczną, ułatwienia architektoniczne dostępne są jedynie w szynobusach (komunikacja kolejowa), jednak jak wskazano powyżej poruszanie się po dworcu kolejowym w Poznaniu nie jest wygodne dla osób starszych i posiadających niepełnosprawność. Dostęp do instytucji lokalnych na terenie gminy jest zróżnicowany – mieszkańcy największej miejscowości w gminie (Koziegłowy) mają zdecydowanie najmniej problemów z dotarciem do szkoły, biblioteki, basenu, Centrum Kultury i Rekreacji, ośrodka zdrowia – wszystkie te instytucje znajdują się na terenie miejscowości i można do nich dojechać autobusową komunikacją gminną. Mieszkańcy Koziegłów, ale także innych gminnych miejscowości mają jednak problem z dotarciem do Urzędu Gminy Czerwonak i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwonaku. Instytucje te usytuowane są w Czerwonaku na wzniesieniu – do Urzędu Gminy dojeżdża autobus (kursy jedynie w godzinach szczytu porannego i popołudniowego) niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Budynek GOPS nie jest skomunikowany transportem publicznym z żadną miejscowością. Mieszkańcy pozostałych miejscowości mają przede wszystkim utrudniony dostęp do ośrodków zdrowia (na terenie gminy funkcjonują 4 ośrodki zdrowia). Zdecydowana większość miejscowości nie ma bezpośredniego połączenia komunikacyjnego z ośrodkami zdrowia. Dostęp do kultury i rozrywki również posiadają praktycznie tylko mieszkańcy Koziegłów – mieszkańcy pozostałych miejscowości komunikacją publiczną mogą dotrzeć do nich jedynie z przesiadkami. Bardzo dużym utrudnieniem komunikacyjnym jest dotarcie przez osoby starsze i z niepełnosprawnością do Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora, które prowadzone jest przez lokalne stowarzyszenie. Centrum Wsparcia zlokalizowane jest w miejscowości Owińska, przy przystanku autobusowym, jednak z racji słabego skomunikowania poszczególnych miejscowości w gminie dostęp do niego jest bardzo ograniczony dla mieszkańców. Biblioteki gminne oraz świetlice gminne również dostępne są jedynie dla mieszkańców danej miejscowości, bowiem skomunikowanie poszczególnych miejscowości ze sobą w gminie jest bardzo ograniczone. Problemy komunikacyjne wynikają z ukształtowania gminy. Tylko jedną miejscowość (Koziegłowy) charakteryzuje zwarta zabudowa wielorodzinna (osiedle budynków wielorodzinnych), w pozostałych miejscowościach przeważa zabudowa jednorodzinna rozprzestrzeniona na dość dużym terenie. Gmina zlokalizowana

jest w otulinie Puszczy Zielonki, co sprawia, że wiele zabudowań znajduje się blisko lasu, gdzie sieć komunikacji publicznej z uwagi na nieutwardzone drogi nie dociera.

5. WIELORODZINNE BUDYNKI MIESZKALNE.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest ok. 120 wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Ponad połowa z nich zlokalizowana jest w jednej miejscowości Koziegłowy (osiedle bloków), tylko trzy bloki posiadają windę, żaden nie posiada drzwi obrotowych. Z racji tego, że 70% budynków wielorodzinnych zostało zbudowanych w latach 80 i 90 to nie posiadają one ułatwień architektonicznych, można w nich zauważyć: zbyt wąskie przestrzenie komunikacyjne, drzwi, korytarze, klatki schodowe, brak wind, strome pochylnie, brak pochylni itp., brak poręczy przy schodach, pochylniach. Ponadto utrudnienia infrastrukturalne zauważalne są na terenie całej gminy. Stopniowo przy modernizacji chodników, dróg, przystanków autobusowych, remontów budynków są one niwelowane, dotyczy to wysokości krawężników, oznaczeń poziomych na przejściach dla pieszych dla osób słabowidzących lub niewidomych, montażu pochylni i poręczy. Oznaczenia w języku brajla dostępne są tylko w jednym budynku gminnym - w Hali Sportowej w Czerwonaku. Na terenie gminy (poza Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach) brak map i ścieżek dotykowych, pętli indukcyjnych oraz innych specjalistycznych usprawnień dla osób z niepełnosprawnością. Przy projektowaniu i budowaniu nowej gminnej infrastruktury brane są pod uwagę poniższe udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością: alternatywne w stosunku do schodów metody pokonywania różnic wysokości; odpowiednia szerokość przestrzeni komunikacyjnych; odpowiednie wysokości elementów wyposażenia; poręcze przy schodach, pochylniach itp.

III. Działania prowadzone przez Gminę Czerwonak oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców gminy z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, na terenie objętym usługami transportu.

1. WYKAZ DZIAŁAŃ NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ OSÓB Z POTRZEBĄ WSPARCIA W ZAKRESIE MOBILNOŚCI REALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY CZERWONAK.

1) DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA „ZDROWA GMINA CZERWONAK”.

Poniższe działania realizowane były w zadaniu dotyczącym zwiększenia popularności aktywności fizycznej mieszkańców Gminy Czerwonak (w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych). W 2019 roku zorganizowano następujące aktywności:

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

- a) Zajęcia ruchowe w wodzie (aqua aerobik) na pływalni w Koziegłowach. Przeznaczone były dla osób od 45 roku życia. Zajęcia w jednym cyklu odbywały się w 4 grupach 20-osobowych, dwa razy w tygodniu po jednej godzinie. Łączna liczba uczestników wyniosła 320 osób (16 grup).
- b) Karnety wstępu na pływalnię w Koziegłowach. Przeznaczone były dla mieszkańców gminy, w tym w sposób szczególny dla osób starszych, długotrwale chorujących oraz z niepełnosprawnością. Karnety przekazane były mieszkańcom m.in. we współpracy z klubami seniora, pielęgniarkami środowiskowymi, Wielkopolskim Związkiem Inwalidów Narządu Ruchu w Owińskach. Karnety przekazano 59 osobom.
- c) Karnety wstępu na siłownię w Centrum Kultury i Rekreacji w Koziegłowach. Przeznaczone były dla mieszkańców gminy, w tym w sposób szczególny dla osób starszych, długotrwale chorujących oraz z niepełnosprawnością. Karnety przekazano 2 osobom.
- d) Zajęcia z gimnastyki zdrowotnej w Centrum Kultury i Rekreacji w Koziegłowach. Przeznaczone były dla mieszkańców gminy. Zajęcia odbywały się od kwietnia do grudnia 2019 roku, w 6 grupach, jeden raz w tygodniu po 45 minut. Łączna liczba uczestników wyniosła 109 osób.

2) KLUBY SENIORA.

Na terenie Gminy Czerwonak funkcjonują kluby seniora, które prowadzone są przez różne instytucje. Kluby prowadzone przez Gminny Ośrodek Kultury Sokół: KS w Czerwonaku (92 osoby), KS w Kicinie (43 osoby) oraz KS w Owińskach (107 osób); kluby prowadzone przez Spółdzielnię Mieszkaniową im. 23 Lutego w Koziegłowach: KS w Koziegłowach (2 grupy: 100 i 30 osób), KS w Czerwonaku (30 osób); klub seniora prowadzony w ramach Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora w Owińskach (80 osób).

W klubach realizowane są zajęcia stałe i cykliczne: grupy śpiewacze, joga, zajęcia taneczne, zajęcia plastyczne, gry towarzyskie, spotkania integracyjno-organizacyjne, wyjazdy kulturalne, turystyczne, zajęcia tematyczne.

3) DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W CZERWONAKU.

Projekt „Aktywność i samodzielność w powiecie poznańskim” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 7 Włączenie społeczne, Działanie 7.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 7.1.2 Aktywna integracja. Całkowita wartość projektu 1 280 627,93 zł, kwota dofinansowania 1 088 533,74 zł. Czas realizacji projektu od 01.06.2018 roku do 31.05.2020 roku. Partnerzy projektu: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundacja Aktywności Lokalnej, Wielkopolskie Forum Organizacji Osób z Niepełnosprawnościami, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku (partnerstwo bezkosztowe).

Projekt skierowany był do niepełnosprawnych mieszkańców powiatu poznańskiego, uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej i usamodzielnianych opuszczających placówki

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

opiekuńczo - wychowawcze. Planowano udział 106 beneficjentów: 66 osób z niepełnosprawnością i 40 osób usamodzielnianych. Projekt miał na celu aktywizację społeczno-zawodową beneficjentów oraz poszerzenie umiejętności społecznych. W trakcie jego trwania zaplanowano dla uczestników możliwość skorzystania z zajęć z doradcą zawodowym, psychologiem oraz trenerem pracy. Zajęcia zaplanowano zarówno w formie warsztatowej, jak i w formie indywidualnych spotkań. Ponadto zaplanowano, iż w ramach projektu 15 osób z niepełnosprawnością uzyska staż u pracodawców, co może zaprocentować późniejszym ich zatrudnieniem, a 40 osób usamodzielnianych będzie miało możliwość ukończenia szkoleń zawodowych, co znacznie zwiększy ich szanse na rynku pracy. W ramach projektu zaplanowano dla beneficjentów: opiekę psychologiczną (pomoc w określeniu indywidualnej ścieżki zawodowej), udział w warsztatach grupowych (rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem; efektywną komunikację), zajęcia z doradcą zawodowym, trenerem pracy oraz pośrednikiem pracy (poradnictwo zawodowe z uwzględnieniem indywidualnych preferencji beneficjentów oraz wsparcie w poszukiwaniu pracy), zajęcia warsztatowe z doradcą kompetencji miękkich (możliwość kształtowania umiejętności interpersonalnych, skutecznej negocjacji, asertywności oraz rozwiązywania konfliktów). W ramach aktywizacji społecznej zaplanowano również uczestnictwo beneficjentów w treningach umiejętności społecznych, doradztwie indywidualnym oraz rozmowach diagnostycznych, mających na celu wzrost wiedzy zawodowej i świadomości własnego potencjału. W trakcie trwania projektu zaplanowano zorganizowanie targów pracy w celu zwiększenia efektywności pośrednictwa pracy oraz piknik integracyjny w ramach integracji środowiska lokalnego z osobami z niepełnosprawnością.

Usługi i wsparcie instytucjonalne osób zależnych. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący bliscy nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Odbywa się to na drodze postępowania administracyjnego podejmowanego na wniosek, na który przeprowadzany jest Rodzinny Wywiad Środowiskowy. Postępowanie kończy wydanie decyzji administracyjnej. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania określa stosowna uchwała Rady Gminy. W roku 2019 usługi opiekuńcze świadczone były dla 58 osób (w tym dla 47 kobiet i 11 mężczyzn).

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

---

Wśród świadczeniobiorców otrzymujących pomoc w postaci usług opiekuńczych w 2019 roku największą grupę, bo 32 beneficjentów, stanowiły osoby w wieku powyżej 80 lat, w przedziale wiekowym 61-80 lat były to natomiast 22 osoby. Usługi te zabezpieczało 8 opiekunek środowiskowych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w wymiarze 7,5 etatu. Rosnące potrzeby, w zakresie usług opiekuńczych spowodowały konieczność zatrudnienia dodatkowych osób na umowę zlecenie; usługi realizowane były też w ramach prac społecznie użytecznych (na podstawie porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Poznaniu). Takie rozwiązanie było też potrzebne w okresach absencji chorobowych i na czas urlopu etatowych opiekunek środowiskowych. W sumie w 2019 roku udzielono 13 337,5 godzin usług opiekuńczych. Mieszkańcy gminy (klienci GOPS) w 2019 roku korzystali też ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych osobom z zaburzeniami psychicznymi. Te usługi objęte są wytycznymi Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku. Ich celem jest minimalizowanie skutków niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego, poprawa jakości życia, nabycie umiejętności społecznego funkcjonowania w środowisku rodzinno-społecznym. Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych wynika z potrzeb zgłoszonych przez usługobiorcę, w ścisłym powiązaniu z zaleceniami lekarza psychiatry, a wymiar godzinowy ustalany jest indywidualnie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku pozyskał na ten cel dotację w wysokości 13 714 zł z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Środki wydatkowano zgodnie z wymogami procedury. Ostatecznie wsparciem objęte zostały 4 osoby, w wymiarze 207,5 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ciągła diagnoza sytuacji społecznej, w tym szczególnie kondycji zdrowotnej mieszkańców, wskazuje, iż rośnie zapotrzebowanie na wysoce specjalistyczne usługi psychiatryczne. Zapewne wpływ na to mają również ograniczenia i zmiany wprowadzane w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane specjalistyczne usługi świadczone w ośrodku wsparcia jakim jest środowiskowy dom samopomocy. Tego typu oferta skierowania jest do osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Zajęcia organizowane w środowiskowych domach samopomocy sprzyjają nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W 2019 roku 5 mieszkańców Gminy Czerwonak było uczestnikami dziennych Środowiskowych Domów Samopomocy w Poznaniu oraz 1 osoba w placówce całodobowego pobytu w Chrzypsku Wielkim. Odbывało się to na podstawie porozumień zawartych z jednostkami prowadzącymi domy. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

w Czerwonaku kieruje beneficjenta do domu pomocy po wyczerpaniu możliwości wsparcia w dotychczasowym środowisku zamieszkania, po skompletowaniu wymaganej dokumentacji i tylko pod warunkiem dobrowolnej, świadomej zgody osoby zgłaszanej. W sytuacjach wątpliwych, jak też w sytuacjach bezwzględnych, Ośrodek zobowiązany jest dokonać stosownego zawiadomienia właściwego sądu lub prokuratora, celem zgłoszenia osoby do biegłych specjalistów i ustalenia koniecznych działań pomocowych i interwencyjnych. Domy pomocy społecznej w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla: osób w podeszłym wieku; osób przewlekle somatycznie chorych; osób przewlekle psychicznie chorych; dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie; dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie; osób niepełnosprawnych fizycznie; osób uzależnionych od alkoholu. W 2019 roku w sumie 22 osoby (10 kobiet, 12 mężczyzn) z terenu Gminy Czerwonak było mieszkańcami domów pomocy społecznej zlokalizowanych w: Poznaniu, przy ul. Ugory i ul. Konarskiego, w Wieleniu, Łęczeczkach, Psarskiem, Śremie, Trzciance, Chojnie, Pleszewie, Kotlinie, Baszkowie oraz Sieradzu. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu z 2017 roku, jedno nastoletnie dziecko przebywa w Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w Rzadkowie gm. Kaczory. Wszystkie te placówki prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego i znajdują się w stosownym rejestrze Wojewody. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych polegały nie tylko na świadczeniu pomocy w formie usług opiekuńczo-higienicznych, gospodarczo-organizacyjnych, czy specjalistycznych. Prowadzono także działania w zakresie pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania całych rodzin. Wykonując swoje czynności pracownik socjalny współpracował z różnymi instytucjami, czy urzędami, m.in.: Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowym Funduszem Zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, poradniami zdrowia psychicznego, sądami oraz lokalną służbą zdrowia, Urzędem Gminy Czerwonak, Warsztatem Terapii Zajęciowej w Owińskach, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczy w Owińskach. Pracownicy socjalni udzielali mieszkańcom informacji dotyczących dofinansowania nabycia sprzętu ortopedycznego i możliwości skorzystania ze specjalistycznych porad, usług, zajęć, zarówno na terenie gminy, jak i poza. Pomagali wypełnić formularze, dostarczali potrzebne druki, szukali najkrótszych terminów wizyt u lekarzy specjalistów, czy zabiegów fizjoterapii. Delikatną materią były tematy kierowania do psychologa, psychiatry, edukowanie o konsekwencjach nieuregulowania prawnego w zakresie sprawowania opieki nad osobą zależną (kwestie pełnomocnictw, bycia formalnym przedstawicielem czy opiekunem prawnym). W 2019 roku osoby tego potrzebujące mogły korzystać z nieodpłatnych konsultacji psychologa, psychiatry i prawnika świadczonych w siedzibie GOPS, w ramach projektu realizowanego przez Ośrodek. Seniorzy Gminy Czerwonak, podobnie jak w ubiegłych latach, aktywnie korzystali z ofert i możliwości wsparcia oraz uczestniczyli w akcjach wynikających z lokalnych programów i projektów. Warto tu wymienić: Gminny Program Promocji Zdrowia „ZDROWA GMINA CZERWONAK”; Gminny Program Pomocy Dorosłym Osobom Niepełnosprawnym i Starszym Mieszkańcom Gminy Czerwonak „Zachowaj Radość Życia”; Program

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

Operacyjny Pomoc Żywnościowa (dzięki współpracy GOPS z Bankiem Żywności w Poznaniu); „Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania” – projekt realizowany w GOPS, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; rehabilitacja ruchowa chorego w domu oraz integracja i aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych i w wieku emerytalnym - finansowane ze środków Gminy Czerwonak w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych; wsparcie wolontariuszy Lokalnego Centrum Wolontariatu działającego przy GOPS.

Dodatkowe inicjatywy na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością: pracownicy GOPS zorganizowali w dwóch terminach tj. 27.06. i 10.10.2019 roku „Spotkanie Czwartkowe” dla seniorów objętych wsparciem tut. GOPS, w których uczestniczyło ponad 30 osób zależnych, które na co dzień nie opuszczają swoich mieszkań; grupa 10 mieszkańców gminy wraz z opiekunem z Klubu Seniora przy GOK „Sokół”, uczestniczyła w imprezie organizowanej 29.11.2019 roku w Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach dla seniorów z powiatu poznańskiego z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych; 28.11.2019 roku na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Owińskach, odbyło się spotkanie z przewodnikiem, trenerem psa przewodnika zorganizowane dla grupy niepełnosprawnych uczniów SOSW; z okazji Świąt Bożego Narodzenia, przygotowano okolicznościowe paczki dla 43 osób (klientów usług opiekuńczych); 24 osoby samotne, niepełnosprawne otrzymały świąteczny poczęstunek z restauracji, z dostawą do domu w dniu 23 grudnia 2019 roku.

4) DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH REALIZOWANE NA ZLECENIE GMINY W RAMACH POŻYTKU W 2019 ROKU.

„Rehabilitacja ruchowa chorego” – realizator: Wielkopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu (Koło Owińska), z siedzibą w Poznaniu. Dotacja: 30 000,00 zł. Z usług fizjoterapeutycznych skorzystało 28 osób (po 10 wizyt domowych).

„Wehikuł czasu – czyli podróż do przeszłości” – realizator: Wielkopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu (Koło Owińska), z siedzibą w Poznaniu. Dotacja: 8 500,00 zł. W festynie integracyjnym osób z niepełnosprawnością z osobami pełnosprawnymi wzięło udział łącznie ok. 300 osób.

„Letni integracyjny obóz dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Czerwonak” – realizator Stowarzyszenie „Pomóż Dziecku Niewidomemu” z siedzibą pl. Przemysława 9 w Owińskach. Dotacja: 6.000,00 zł. 30 uczestników (15 osób pełnosprawnych i 15 z niepełnosprawnością).

5) DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.

Przy Kole Wielkopolskiego Związku Inwalidów Narządu Ruchu w Owińskach od sierpnia 2004 roku działają Warsztaty Terapii Zajęciowej w Owińskach, które powstały jako czwarte w powiecie

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

poznańskim. Mieszczą się w siedzibie Koła, w zabytkowym budynku, przekazanym przez Gminę Czerwonak w 2002 roku na potrzeby Związku. Z Warsztatów Terapii Zajęciowej korzystają 32 osoby w wieku od 22 do 58 lat, z niepełnosprawnością intelektualną, od umiarkowanej do znacznej. Uczestnicy uczą się niezbędnych w codziennym życiu umiejętności w siedmiu pracowniach: gospodarstwa domowego, plastycznej, komputerowej, muzycznej, tkacko-krawieckiej, stolarskiej i wyrobu świec. Do dyspozycji uczestników na terenie warsztatów jest również psycholog oraz fizjoterapeuta. Placówka realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i medycznej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Realizacja tych zadań odbywa się poprzez m.in.: ogólne usprawnianie; rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej; przygotowanie do życia w środowisku społecznym; poprawy kondycji fizycznej i psychicznej; rozwijania psychofizycznych sprawności niezbędnych do podjęcia pracy zawodowej. Podstawową działalnością świadczonych usług jest ergoterapia. Procesem ergoterapeutycznym objętych jest 32 uczestników – osób z niepełnosprawnością ze schorzeniem somatycznym i intelektualnymi. Zajęcia pod kierunkiem terapeutów zajęciowych, prowadzone są w systemie rotacyjnym. Ponadto prowadzone są zajęcia z zumby, aerobiku, nordic walking, dodatkowo na prośbę uczestników organizowane są między innymi wyjścia basen, do kina, muzeum czy też kawiarni. Dzięki wsparciu sponsora placówka dysponuje nowoczesną aparaturą do rehabilitacji – aparat do ultra dźwięków, aparat do elektroterapii, lampa do światłolecznictwa, wanna z hydromasażem. Pracownie zostały wyposażone w sprzęt wspierający terapię, np: tablety, laptop, tablicę multimedialną, nowe instrumenty między innymi ksylofony oraz piaggero.

Stowarzyszenie „Lepsza Gmina Czerwonak” realizuje projekt pn. „Lepsza gmina dla seniorów – kompleksowy program usług opiekuńczych dla niesamodzielných osób starszych i ich opiekunów faktycznych w Gminie Czerwonak”. Celem projektu jest zwiększenie dostępu do kompleksowego programu świadczenia wysokiej jakości, spersonalizowanych i zintegrowanych usług opiekuńczych realizowanych dla 162 niesamodzielných osób starszych, mieszkańców Gminy Czerwonak, poprzez redukcję barier i braków związanych z zaspokajaniem podstawowych potrzeb życiowych i udzielenie poprzez Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora w Owińskich fachowego wsparcia dla ich 100 opiekunów faktycznych. W ramach Centrum Wsparcia Rodziny i Seniora realizowane są usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne, psychologiczne, integracyjne (Klub Seniora) i animacyjne (wyjazdy do kina, teatru itp.).

Spółdzielnia socjalna. W 2010 roku na terenie Gminy Czerwonak powstała Spółdzielnia Socjalna „Dąb”, specjalizująca się w kilku obszarach: pielęgnacji zieleni, opiece nad osobami starszymi, sprzątaniu i prowadzeniu domów. Z jednej strony w spółdzielni mogły znaleźć zatrudnienie osoby z niepełnosprawnością, z drugiej natomiast, sama spółdzielnia świadczyła usługi wspierające seniorów, którzy zmagali się z ograniczoną sprawnością. Działalność spółdzielni z roku na rok ograniczała swój obszar i zasięg. W 2020 roku Spółdzielnia znalazła się w likwidacji.

Oferta działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej w Gminie Czerwonak nie jest bardzo rozbudowana z uwagi na fakt, iż miasto Poznań jako centrum powiatu i metropolia, daje dużo większe możliwości oraz przedstawia dużo bardziej zróżnicowaną ofertę działań na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej.

IV. Funkcjonujące rozwiązania transportowe realizowane przez Gminę Czerwonak skierowane do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

1. SIEĆ TRANSPORTOWA NA TERENIE GMINY CZERWONAK.

Na terenie gminy Czerwonak znajdują się drogi publiczne następujących kategorii: wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez obszar gminy przebiega droga wojewódzka nr 196 Poznań-Wągrowiec oraz następujące drogi powiatowe: Poznań-Bolechowo nr 2406P, Poznań-Wierzonka nr 2407P, Boduszewo-Tuczno nr 2394P, Owińska-Mielno nr 2434P. Sieć uliczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta, natomiast stan ich nawierzchni jest bardzo różny. Część z nich wymaga gruntownych remontów, a ponad 60% utwardzenia. Na gminną sieć dróg składa się 137,8 km dróg lokalnych ujętych w ewidencji dróg. Z tego 69% stanowią drogi o nawierzchni gruntowej, pozostałe posiadają nawierzchnię trwałą. Wysoki odsetek dróg nieutwardzonych generuje problemy związane z komunikacją publiczną – brak możliwości kursowania na wyżej wymienionych drogach autobusów gminnych.

Połączenia kolejowe. Przez obszar Gminy Czerwonak przebiega jednotorowa linia kolejowa ze stacjami kolejowymi w miejscowościach: Kozięgłowy, Czerwonak, Owińska i Bolechowo. Dzięki tej trasie zapewnione jest połączenie kolejowe między miastami i gminami: Poznań, Czerwonak, Murowana Goślina, Skoki i Wągrowiec. Linie tę obsługują Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o. posiadające nowoczesne szynobusy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Z racji dużego zainteresowania tego rodzaju komunikacją jest ona bardzo oblegana i zatłoczona, szczególnie w szczycie porannym i popołudniowym. Częstotliwość kursów szynobusa na trasie Poznań-Wągrowiec (stacje na terenie gminy Czerwonak - Czerwonak, Czerwonak Osiedle, Owińska, Bolechowo): szczyt poranny godz. 6:00-9:00 średnio co 40-60 minut, środek dnia godz. 10:00-14:00 co 2 godziny, szczyt popołudniowy godz. 15:00-18:00 co 40-60 minut, po godzinie 18:00 co 1,5-2 godziny, ostatni kurs ok. 23:00, pierwszy kurs ok. 5:30. Szynobusy obsługujące powyższą linię kolejową oraz infrastruktura dworców kolejowych są przystosowane do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością, tj.: posiadają niską podłogę, wysuwane podjazdy, pasy do zamocowania wózków, przystosowane toalety). Niektórzy z konduktorów znają język migowy i wykorzystują go w swojej pracy. Zaplecze okołodworcowe tylko w przypadku dwóch dworców na terenie gminy posiada parkingi przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: wyznaczone miejsca parkingowe; poręcze; brak jednak oznaczeń dźwiękowych lub pętli indukcyjnej.

Połączenia autobusowe. Na terenie gminy funkcjonuje gminna komunikacja autobusowa. Większość pojazdów przystosowanych jest jedynie do osób z niepełnosprawnością ruchową

poruszających się na wózkach inwalidzkich, brak dostosowania do osób z innymi rodzajami niepełnosprawności. Przystanki autobusowe również nie są w pełni przyjazne dla osób starszych i z niepełnosprawnością – są za wąskie, brakuje wiat lub/i ławek, jest za duża różnica poziomów pomiędzy autobusem a krawężnikiem. Ponadto odległości między przystankami są zbyt duże, co generuje dodatkowe problemy dla użytkowników komunikacji gminnej. Transport publiczny obsługiwany jest od 1991 roku przez Gminne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe TRANSKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Koziegłowach. Spółka dysponuje taborem autobusowym liniowym: 2 autobusy 7-metrowe, 3 autobusy 6-metrowe, 3 autobusy 10-metrowe, 12 autobusów 12-metrowych, 6 autobusów 18-metrowych. Komunikacja autobusowa na terenie Gminy Czerwonak jest na bieżąco rozwijana, jednak nadal niewystarczająca – na terenie gminy są nadal miejscowości (Annowo, Ludwikowo, Dębogóra), które nie są skomunikowane z pozostałą częścią gminy, ponadto są również miejscowości (Miękowo, Bolechówko, Potasze, Annowo, Dębogóra, Ludwikowo), które nie posiadają bezpośredniego połączenia z Poznaniem, które jest kluczowe dla funkcjonowania mieszkańców gminy. Bezpośrednie połączenie z Poznaniem dla większości miejscowości znajduje się przy głównej drodze wojewódzkiej, która przebiega wzdłuż gminy Czerwonak. Mieszkańcy miejscowości oddalonych od wyżej wymienionych drogi mają utrudniony dostęp do komunikacji z Poznaniem. Częstotliwość połączeń autobusowych również nie jest wystarczająca – zdecydowana większość linii autobusowych kursuje głównie w godzinach szczytu rannego i popołudniowego

Połączenia autokarowe – brak na terenie gminy publicznych i prywatnych operatorów komunikacji międzymiastowej.

Komunikacja rowerowa – brak zintegrowanego z Poznaniem systemu wypożyczania roweru miejskiego.

2. DOTYCHCZASOWY TRANSPORT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NA TERENIE GMINY CZERWONAK.

Na terenie Gminy Czerwonak realizowana jest usługa transportowa w zakresie dowożenia osób z niepełnosprawnością (przede wszystkim dzieci) do specjalistycznych placówek oświatowych w Poznaniu i innych miejscowościach, na trasie z domu do szkoły i z powrotem, wraz z zapewnieniem opieki w czasie dowożenia. Wybór firmy realizującej transport odbywa się na podstawie ogłoszonego przetargu nieograniczonego, przeznaczone są na to środki z budżetu Gminy Czerwonak. Z transportu mogą skorzystać dzieci z niepełnosprawnością oraz osoby posiadające orzeczenie o potrzebach kształcenia specjalnego zamieszkałe na terenie Gminy Czerwonak (ok. 60 osób korzysta). Beneficjent może skorzystać z usługi w zakresie dowożenia na trasie z domu do szkoły i z powrotem, wraz z zapewnieniem opieki w czasie dowożenia do miejsca docelowego. Świadczone usługi muszą spełniać normy i być przystosowane do przewozu osób na wózkach inwalidzkich (dostępne 1 miejsce), wyposażony w szyny do mocowania wózków, rampę lub windę umożliwiającą wjazd i wyjazd wózkiem z osobą z niepełnosprawnością do samochodu i z samochodu oraz pasy mocowania wózków zabezpieczające osobę z niepełnosprawnością na wózku inwalidzkim, w tym uchwyty i pasy

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

---

bezpieczeństwa biodrowo-barkowe, najazdy teleskopowe z powłoką antypoślizgową umożliwiającą wprowadzenie wózka do pojazdu, inne specjalistyczne pochylnie oraz widoczne oznakowanie pojazdu z przodu i z tyłu symbolem – pojazd dla osób z niepełnosprawnością, wyposażone w foteliki samochodowe, pasy bezpieczeństwa i specjalistyczne oznakowanie, posiadające aktualne badania techniczne, aktualną polisę ubezpieczeniową OC i NW. Nie ma możliwości wykorzystania posiadanego taboru transportowego na inne cele, cel zadania zostaje określony w przetargu i umowie z wybranym oferentem.

Na terenie Gminy Czerwonak funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej w Owińskach, których działalność finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Powiatu Poznańskiego. Podmiotem realizującym transport jest WTZ. Zakup pojazdu FORD TRANSIT w 2017 roku został sfinansowany jest ze środków Powiatu Poznańskiego oraz PFRON. Z transportu mogą skorzystać uczestnicy WTZ (korzysta ok. 8 osób), z usługi w zakresie dowożenia na trasie z domu do WTZ i z powrotem wraz z zapewnieniem opieki w czasie dowożenia do miejsca docelowego. Uczestnicy warsztatów korzystają także z powyższego transportu w ramach wyjazdów na imprezy cykliczne, organizowane spotkania, zajęcia, aktywności. Do dyspozycji jest tabor 9-osobowy. Tabor spełnia normy i jest przystosowany do przewozu osób na wózkach inwalidzkich (dostępne 1 miejsce), wyposażony w szyny do mocowania wózków, rampę/windę umożliwiającą wjazd i wyjazd wózkiem z osobą z niepełnosprawnością do samochodu i z samochodu oraz pasy mocowania wózków zabezpieczające osobę z niepełnosprawnością na wózku inwalidzkim. Tabor został wyposażony w widoczne oznakowanie pojazdu z przodu i z tyłu symbolem – pojazd dla osób z niepełnosprawnością. Przez okres 5 lat od zakupu nie ma możliwości wykorzystania posiadanego taboru transportowego na inne cele.

V. Sposób organizacji usług transportowych door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Gmina Czerwonak w ramach usługi transportowej door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będzie samodzielnie świadczyła usługi transportowe pojazdem specjalistycznym dostosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnością. Warunki korzystania z usługi transportowej door-to-door określone są w Regulaminie świadczenia usługi transportowych door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Na potrzeby świadczenia usług door-to-door przez gminę, zostanie zakupiony pojazd samochodowy, który zostanie wyposażony w niezbędne sprzęty ułatwiające przewóz osób z niepełnosprawnością, tj. windę, dodatkowe poręcze, pochylnię, pasy, wózek inwalidzki, schodołaz itp. Załogę pojazdu specjalistycznego świadczącego usługi transportowe door-to-door stanowić będą kierowca i asystent/asystentka kierowcy. Kompetencje i umiejętności kierowcy pojazdu oraz asystenta/asystentki kierowcy będą dostosowane do specyfiki osób z potrzebami wsparcia w zakresie

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

---

mobilności. Dodatkowo osoby te będą posiadały ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Usługa, oprócz funkcji transportowej z określonych miejsc, będzie dodatkowo oferować m.in. odbiór osób wymagających wsparcia z ich domu/mieszkania, pomoc w wejściu i wyjściu z samochodu oraz pomoc w dotarciu do miejsca docelowego wizyty.

UŻYTKOWNICY USŁUGI DOOR-TO-DOOR

Do korzystania z usługi transportowej door-to-door uprawnieni będą mieszkańcy Gminy Czerwonak, którzy ukończyli 18 rok życia, wymagający wsparcia w zakresie mobilności (w tym: poruszające się na wózkach, poruszające się o kulach, niewidome, słabowidzące i inne). Będą to zarówno osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub równoważne), jak i osoby nieposiadające takiego orzeczenia. W przypadku dużego zainteresowania usługą danego dnia, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności będzie uprawniało do pierwszeństwa w korzystaniu z usługi.

KRYTERIA DOSTĘPU DO USŁUGI

Usługa transportowa door-to-door realizowana będzie na podstawie indywidualnych zgłoszeń. Podstawą zakwalifikowania do usługi transportowej door-to-door będzie prawidłowo wypełniony formularz zgłoszeniowy, oświadczenie o spełnieniu kryteriów do skorzystania z usługi transportowej door-to-door, oświadczenie o celu skorzystania z usługi transportowej door-to-door, akceptacja Regulaminu świadczenia usługi transportowej door-to-door oraz poinformowanie o celu i zakresie gromadzonych danych osobowych oraz o administratorze tych danych. Dokumenty będą składane przez użytkownika usług bądź jego opiekuna przed pierwszym skorzystaniem z usługi door-to-door i zakwalifikowaniem do projektu.

CEL PODRÓŻY

Cel przejazdu osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w ramach usługi transportowej door-to-door powinien być związany z jej aktywizacją społeczno-zawodową. Każdy z uczestników będzie zobowiązany do wskazania celu podróży wśród następujących: aktywizacja społeczna - w tym m.in. nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, m.in. poprzez udział w zajęciach m.in. w Centrum Integracji Społecznej (CIS), Klubie Integracji Społecznej (KIS); dostęp do kultury (kino, teatr itp.), spotkania integracyjne; aktywizacja zawodowa - w tym. m.in. utrzymanie zatrudnienia, pomoc w wyborze lub zmianie zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy; cel edukacyjny - wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy, cel zdrowotny - wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy oraz dostęp do usług zdrowotnych (w tym rehabilitacyjnych).

ZAKRES I SPOSÓB GROMADZENIA NIEZBEDNYCH DANYCH UŻYTKOWNIKÓW USŁUGI

Każdy użytkownik zostanie poinformowany o celu i zakresie gromadzonych danych osobowych oraz o administratorze tych danych. Dane osobowe osób korzystających z usługi transportowej door

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

-to-door będą przechowywane przez Urząd Gminy Czerwonak z należytą starannością, zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie danych osobowych i będą wykorzystywane jedynie do celów związanych z realizacją usługi transportowej door-to-door.

SPOSÓB REALIZACJI USŁUGI TRANSPORTOWEJ DOOR-TO-DOOR

Usługa transportowa door-to-door będzie świadczona pojazdem specjalistycznym dostosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnością. Gmina Czerwonak w ramach projektu zakupi nowy pojazd, który będzie minibusem specjalistycznym spełniającym warunki do przewozu osób z niepełnosprawnością, poruszających się na wózku inwalidzkim. Pojazd specjalistyczny będzie wyposażony w apteczkę, wózek inwalidzki oraz urządzenie umożliwiające transport po schodach (schodołaz). Pojazd wykorzystywany w ramach usługi transportowej door-to-door będzie odpowiednio oznaczony. Osoba z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będzie miała prawo do skorzystania z bezpłatnej pomocy ze strony kierowcy i/lub asystenta/asystentki kierowcy przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu oraz w wydostaniu się z mieszkania lub innego miejsca. W sytuacji przekraczającej te możliwości, osoba z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności mająca trudności w samodzielnym poruszaniu się będzie mogła skorzystać z usługi transportowej wraz z opiekunem/opiekunką lub asystentem/asystentką osoby z niepełnosprawnościami. Dopuszczalny również będzie przejazd osoby zależnej od osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności oraz psa asystującego.

ZASIEG TERYTORIALNY

Usługa transportowa door-to-door realizowana będzie na terenie Gminy Czerwonak, miasta Poznania oraz powiatu poznańskiego. W uzasadnionych przypadkach będzie istniała możliwość poszerzenia obszaru realizacji usługi. Będzie ona rozpatrywana indywidualnie i będzie wymagała wcześniejszego zgłoszenia (minimum 5 dni przed datą chęci skorzystania z usługi).

OPŁATA ZA USŁUGI

Korzystanie z usługi transportowej door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w okresie trwania projektu (tj. do 30.09.2022 roku) będzie bezpłatne. Przejazd opiekuna/opiekunki lub asystenta/asystentki osoby z niepełnosprawnościami, osoby zależnej, jak również psa asystującego w ramach świadczonej usługi transportowej door-to-door w okresie trwania projektu będzie także bezpłatny. Po zakończeniu projektu usługa transportowa zostanie dofinansowana ze środków własnych gminy i będzie częściowo płatna.

KAMPANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Akcja informacyjna dotycząca świadczenia usługi transportowej door-to-door będzie prowadzona przez Urząd Gminy Czerwonak poprzez wykorzystanie strony internetowej, lokalnych instytucji, portali społecznościowych i innych. Komunikaty w możliwy sposób dostosowane będą również do osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu. Urząd Gminy Czerwonak przeprowadzi akcję informacyjną o usługach transportowych door-to-door skierowaną do mieszkańców Gminy Czerwonak, poprzez wykorzystanie własnych narzędzi komunikacji (bezpłatny biuletyn gminny

*Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej
wielorodzinnych budynków mieszkalnych*

„I wiesz więcej”, strona internetowa www.czerwonak.pl, portal społecznościowy), jak i poprzez wykorzystanie lokalnych instytucji. Urząd Gminy Czerwonak skieruje komunikat o usługach transportowych door-to-door w szczególności do lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się osobami z niepełnosprawnością i seniorami, instytucji zajmujących się aktywizacją społeczno-zawodową, zakładów opieki zdrowotnej, spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych, parafii, gminnego ośrodka pomocy społecznej, sołtysów, potencjalnych pracodawców na lokalnym rynku pracy.

KOMUNIKACJA Z KLIENTAMI USŁUG

W Regulaminie usługi transportowej door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będą zawarte informacje dotyczące możliwości zgłaszania skarg, reklamacji, uwag i wniosków. Skargi, reklamacje, uwagi i wnioski będzie można składać drogą mailową bądź w formie pisemnej na adres: Urząd Gminy Czerwonak, ul. Źródłana 39, 62-004 Czerwonak, z dopiskiem „Usługi transportowe door-to-door”. Skargi i reklamacje będą rozpatrywane w terminie 14 dni roboczych od ich otrzymania. Monitoring i kontrola jakości usług odbywać się będzie na bieżąco oraz zbiorczo raz na kwartał. Osoba z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności po zakończeniu usługi transportowej door-to-door będzie miała obowiązek wypełnić ankietę satysfakcji udostępnioną przez kierowcę. Analiza zebranych danych będzie służyła formułowaniu wniosków w zakresie poprawy dostępności i jakości usług oraz wprowadzeniu ewentualnych działań naprawczych.

SPOSÓB ZAMAWIANIA USŁUGI

Podstawą skorzystania z usługi transportowej door-to-door będzie prawidłowo wypełniony formularz zamówienia usługi transportowej door-to-door. Zgłoszenie zamówienia usługi transportowej door-to-door przyjmowane będzie z co najmniej trzydniowym wyprzedzeniem. Dodatkowo na potrzeby obsługi usługi transportowej door-to-door zostanie opracowana i uruchomiona aplikacja mobilna, której celem będzie rejestracja użytkowników, rezerwacja terminów podróży, składanie skarg i uwag. Aplikacja będzie dostosowana do osób z różnymi niepełnosprawnościami dotyczącymi wzroku i słuchu. W każdym przypadku o możliwości realizacji usługi transportowej door-to-door będzie decydować kolejność zgłoszeń. Urząd Gminy Czerwonak będzie weryfikował uprawnienia do korzystania z usługi transportowej door-to-door oraz prowadził rejestr osób uprawnionych. Zakwalifikowanie do usługi transportowej door-to-door będzie musiało zostać potwierdzone przez Urząd Gminy Czerwonak. Kursy niepotwierdzone nie będą realizowane. Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia na realizację usługi transportowej door-to-door Urząd Gminy Czerwonak prześle osobie z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, na wskazane dane kontaktowe. Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia nie powinno przekraczać 24 godzin. Osoba zamawiająca usługę transportową door-to-door będzie miała obowiązek oczekiwania na kierowcę, w miejscu oraz czasie deklarowanym przy zamówieniu. Kierowca będzie oczekiwał na osobę z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności maksymalnie 15 minut. Nieobecność osoby po upływie czasu będzie traktowana jako rezygnacja z kursu.

ZASADY ODWOŁANIA/ REZYGNACJI Z USŁUGI

Regulamin usługi transportowej door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będzie przewidywał możliwość rezygnacji z usługi transportowej. W przypadku rezygnacji przez osobę z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności przyznanej usługi transportowej door-to-door, będzie należało bezzwłocznie odwołać złożone zamówienie w Urzędzie Gminy Czerwonak, w czasie do 24 godzin przed terminem wykonania usługi transportowej określonym w zgłoszeniu. W przypadku trzykrotnej nieuzasadnionej rezygnacji z przyznanej usługi transportowej door-to-door, Urząd Gminy Czerwonak odmówi przyjmowania zgłoszeń od danej osoby na okres trzech kolejnych miesięcy. W przypadku braku możliwości zrealizowania usługi transportowej door-to-door w zamówionym terminie (np. ze względu na zbyt dużą liczbę zamówień, ograniczenia taboru przewozowego lub ograniczenia kadrowego), Wydział Promocji Zdrowia przekaze osobie z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, na wskazane dane kontaktowe informację o niemożności zrealizowania usługi. Wydział Promocji Zdrowia Urzędu Gminy Czerwonak będzie informował osobę z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, o wszelkich zmianach dotyczących realizacji usługi transportowej door-to-door, w tym o zmianie terminu wykonania usługi i trasie przejazdu.

ANALIZA CZASU TRASY PRZEJAZDU POD KĄTEM CZASU I KOSZTÓW USŁUGI

Gmina Czerwonak będzie zbierać dane pozwalające na ocenę racjonalności i efektywności realizowanych przejazdów w ramach usługi transportowej door-to-door, w szczególności przy użyciu prostego narzędzia informatycznego opartego na popularnych i dostępnych programach bazodanowych i/lub bazach open source. Zakres zbieranych danych będzie uwzględniać co najmniej następujące elementy: liczbę użytkowników/użytkowniczek usług door-to-door (rocznie, miesięcznie), liczbę kursów dziennie/miesięcznie, liczbę zrealizowanych kursów, czas przejazdu, czas oczekiwania na użytkownika/użytkowniczkę, czas postoju bez realizacji żadnej usługi, częstotliwość kursów w poszczególne dni tygodnia wraz z dookreśleniem najbardziej popularnych godzin przejazdu, liczbę i powody odmów wykonania usługi transportowej przez Urząd Gminy Czerwonak, liczbę odwołań/rezygnacji z usługi, określenie celu podróży, określenie najbardziej popularnych miejsc docelowych przejazdów. Powyższe dane będą zbierane wyłącznie do celów statystycznych, sprawozdawczych i analitycznych, z wyłączeniem danych konkretnych osób. Sposób zbierania danych powinien pozwolić na analizę usług transportowych door-to-door w kontekście efektywnego czasu przejazdów oraz analiz w układzie dziennym (średnia na jeden dzień, najbardziej/najmniej popularne dni tygodnia), miesięcznym, kwartalnym i rocznym. Analiza przeprowadzona przez Urząd Gminy Czerwonak będzie zawierać również ocenę racjonalności kosztowej, poprzez co najmniej przeliczenie kosztów utrzymania usług transportu door-to-door na jeden zrealizowany przejazd. Będą dokonywane zbiorcze podsumowania i analiza zebranych danych, nie rzadziej niż raz na miesiąc. Efektem tej analizy będzie notatka zawierająca zbiorcze dane oraz porównanie ich z przyjętymi założeniami.

KONTROLA I MONITORING JAKOŚCI USŁUG

Urząd Gminy Czerwonak w opracowanym Regulaminie usługi transportowej door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, określił zasady, zakres i procedury dotyczące zgłaszania skarg, reklamacji, uwag i wniosków oraz monitorowania i kontroli jakości usług. Skargi, reklamacje, uwagi i wnioski będzie można składać drogą mailową bądź w formie pisemnej na adres: Urząd Gminy Czerwonak, ul. Źródłana 39, 62-004 Czerwonak, z dopiskiem „Usługi transportowe door-to-door”. Monitoring i kontrola jakości usług odbywać się będzie na bieżąco oraz zbiorczo raz na kwartał. Analiza zebranych danych będzie służyła formułowaniu wniosków w zakresie poprawy dostępności i jakości usług oraz wprowadzenia ewentualnych działań naprawczych. Elementy monitoringu i kontroli jakości usług transportowych door-to-door będą obowiązkowo uwzględniać 3 elementy: analizę czasu trasy przejazdu pod kątem czasu i kosztów obsługi; analizę danych zebranych w ramach systemu skarg i reklamacji; analizę danych zebranych w ramach ankiet satysfakcji, każda osoba z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności będzie miała możliwość wypełnienia ankiety po zakończeniu usługi, w której oceni stopień zadowolenia z usługi, dopasowanie do jego potrzeb, jakość sprzętu, postępowanie obsługi. Ankieta będzie dostępna zarówno w pojazdach, jak i będzie możliwość jej przesłania e-mailem lub poprzez aplikację.

LICZBOWE ZAŁOŻENIA PLANOWANYCH USŁUG DOOR-TO-DOOR

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy osób z niepełnosprawnością (w okresie od września do grudnia 2019 roku) oraz na podstawie konsultacji z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwonaku i Urzędu Gminy Czerwonak oszacowano, że ok. 200 mieszkańców gminy wyraża potrzebę wsparcia w zakresie mobilności oraz że jedynie 60% (120 osób) z nich skorzysta z działań door-to-door oferowanych w ramach projektu. W ramach 120 osób, które zostaną objęte usługą door-to-door osoby z orzeczoną niepełnosprawnością będą stanowiły ok. 40%, tj. ok. 50 osób. Zakłada się, że jest to liczba użytkowników, którzy w trakcie podróży będą w potrzebowały asystenta. Podział użytkowników: łącznie 120 osób, w tym osoby z orzeczoną niepełnosprawnością (50 osób), osoby z trudnościami w poruszaniu się nieposiadające orzeczenia o niepełnosprawności (20 osób), osoby w wieku senioralnym (60+) z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności (50 osób).

SZACOWANE WARTOŚCI DOT. KURSÓW

Średnia długość kursu – kurs gminny: ok. 10 km w jedną stronę, kurs do Poznania: ok. 20 km w jedną stronę, maksymalna długość kursu w jedną stronę: 40 km; średni czas 1 kursu (w dwie strony): 1 h; średnia dzienna liczba kursów: 8 kursów x 30 km (w 2 strony) = 240 km/dziennie; średnia miesięczna liczba kursów: 20 dni roboczych x 240 km/dziennie = 4 800 km/miesięcznie.

MIERNIKI I SPOSOBY ZASPOKAJANIA POTRZEB TRANSPORTOWYCH OSÓB POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA MOBILNOŚCI

Wskaźniki pomiaru: liczba użytkowników usługi door-to-door - 120 osób (liczba wypełnionych formularzy zgłoszeniowych); liczba użytkowników potrzebujących asysty - 50 osób (liczba wypełnionych formularzy zgłoszeniowych z adnotacją o konieczności asysty); liczba zrealizowanych

kursów - 3000 kursów (rejestr prowadzonych kursów); liczba odmów kursów z powodu braku możliwości ich realizacji - 100 kursów (3%) (rejestr prowadzonych kursów); liczba rezygnacji z kursów - 150 (5%) (rejestr prowadzonych kursów).

VI. Powiązanie proponowanego sposobu organizacji usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i planowanymi działaniami Gminy Czerwonak mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Możliwość skorzystania z usługi door-to-door dla osób o ograniczoną mobilność będzie szansą na ich aktywizację społeczno-zawodową. Zdecydowana większość osób wymagających wyżej wymienionego wsparcia dotychczas była zakładnikami własnego domu lub mieszkania bez możliwości jakiegokolwiek rozwoju osobistego i integracji ze środowiskiem społecznym. Realizacja wsparcia w zakresie mobilności umożliwi im skorzystanie z gminnej oferty dotyczącej aktywizacji społecznej (zajęcia w Klubach Seniora, Uniwersytecie III Wieku, spotkania w Kołach Gospodyń Wiejskich i świetlicach sołeckich) oraz udziału w spotkaniach dotyczących szeroko pojętego życia publicznego (tj. udział w festynach, wydarzeniach gminnych, konsultacjach społecznych, wyborach). Ponadto wyżej wymienione osoby będą mogły korzystać z oferty rekreacyjno-kulturalnej oferowanej przez gminę, tj. zajęcia rehabilitacyjne w salach sportowych i na basenie, spektakle teatralne, koncerty. Oferta door-to-door umożliwi tym osobom dotarcie również do miasta Poznania, które jest centrum społeczno-zawodowym powiatu. Poznań generuje dużo większe możliwości rekreacyjne (kino, teatr), edukacyjne (szkolnictwo średnie i wyższe, kursy podnoszące kwalifikacje), integracyjne (duża liczba organizacji pozarządowych realizująca działania ukierunkowane na wsparcie najbardziej potrzebujących grup społecznych) oraz zawodowe (zakłady pracy chronionej, bogata oferta ofert pracy, miejsca pracy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, placówki wspierające osoby bezrobotne m.in. PUP). Oprócz działań związanych z wdrożeniem usługi transportowej door-to-door, będą równolegle podejmowane działania zmierzające do poprawy dostępności dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności (w szczególności związane z wdrażaniem wymogów z ustawy o dostępności), tj.: poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej, urzędów, poprawa jakości dróg i chodników, poprawa informacji i komunikacji wizualnej, wprowadzenie szkoleń specjalistycznych dla pracowników jednostek samorządowych. Ponadto prowadzone będzie monitorowanie oceny stopnia wykorzystania usługi door-to-door dla aktywizacji społeczno-zawodowej, na podstawie następujących wskaźników: odsetek użytkowników lub użytkowniczek, którzy/które skorzystali/skorzystały z usługi transportowej door-to-door w celu aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich użytkowników/użytkowniczek korzystających z tych usług.

Uzasadnienie
projektu uchwały Rady Gminy Czerwonak
w sprawie Koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak

Gmina Czerwonak w ramach konkursu grantowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych służącemu realizacji projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych” uzyskała środki finansowe na wdrożenie usługi transportowej door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

W związku z możliwością sfinansowania przez Gminę Czerwonak zadania usługi transportowej door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, które wynika z rozeznaczonych potrzeb gminy, została opracowana Koncepcja transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak, która zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej powinna być podjęta w formie uchwały Rady Gminy. Cześcią Koncepcji jest określenie sposobu organizacji usługi transportowej door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w formie Regulaminu usługi transportowej door-to-door dla mieszkańców Gminy Czerwonak z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Przy przygotowaniu dokumentu niniejszej Koncepcji wykorzystano wytyczne zawarte w Regulaminie konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego.

Koordynatorem realizacji Koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak jest Wydział Promocji Zdrowia Urzędu Gminy Czerwonak.

W tym stanie rzeczy podjęcie uchwały w sprawie Koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Czerwonak, jest w pełni uzasadnione.